

**Prijava za Rektorovu nagradu u kategoriji f)
Nagrada za društveno koristan rad u akademskoj i
široj zajednici**

**Medicinar,
studentski časopis Medicinskog fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu
Vol.62, 2020./21.**

POPIS ČLANOVA UREDNIŠTVA:

Tihana Kovačević, glavna i odgovorna urednica

Sara Zadro, urednica rubrike Znanost

Mirta Peček, urednica rubrike Studentski život

Dora Bulić, urednica rubrike Društvo

Điđi Delalić, urednik rubrike Tehnologija

Lara Divjak, urednica rubrike Sport

Lorena Loje, urednica Fotografije

Sadržaj:

Obrazloženje prijave

Povijest studentskog časopisa Medicinar

Rad uredništva u akademskoj godini 2020./21.

Medicinar Vol.62. Broj-1, Zima 2020., Pandemija

Medicinar Vol.62. Broj-2, Ljeto 2021., Seksualno zdravlje

Planovi za budućnost

Prilozi

Pisma preporuke

Obrazloženje prijave

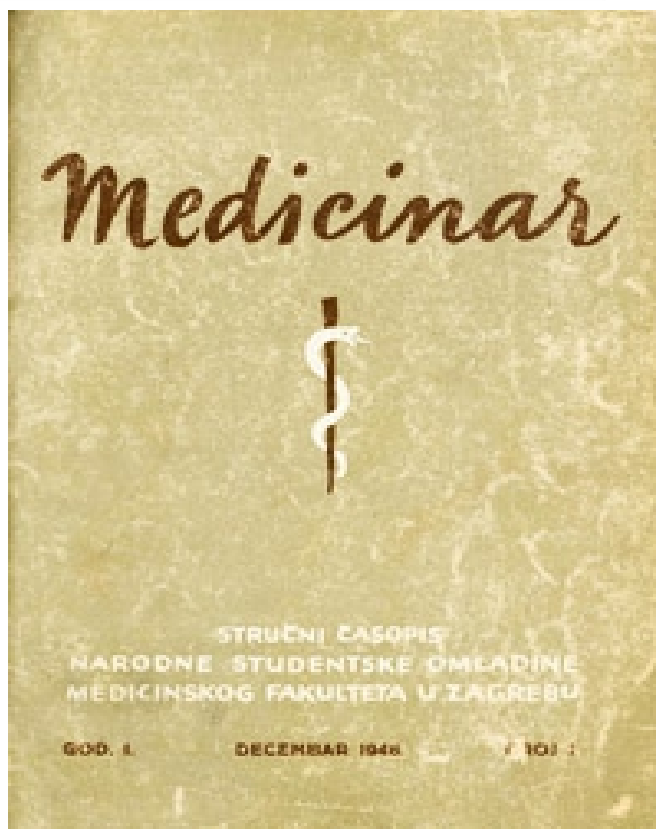
Medicinar je glasnik studentica i studenata Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i jedan od najdugovječnijih časopisa koji se izdaju pod okriljem Sveučilišta u Zagrebu, a usmjeren je u prvom redu studentima medicine, ali i studentima svih drugih srodnih fakulteta te svima zainteresiranima za biomedicinsko područje i zbivanja na zagrebačkom Medicinskom fakultetu. Časopis se u trenutnom obliku sastoji od pet stalnih rubrika: Znanost, Studentski život, Društvo, Tehnologija i Sport, a njihova je ideja svakim novim izdanjem napraviti zanimljiv i sadržajem blizak časopis što većem krugu studenata, bio taj sadržaj popularno-znanstvene tematike, ticao se on društvenih fenomena ili studentskog života. Svaki tiskani broj osim toga obrađuje i jednu u tom trenutku posebno zanimljivu temu kao temu broja odabranu od strane uredništva te sadrži edukativni letak. Odlučili smo prijaviti naš studentski časopis za Rektorovu nagradu u kategoriji f) Nagrada za društveno koristan rad u akademskoj i široj zajednici zbog izrazitog društvenog i povijesnog značaja časopisa, ali i opće društvene važnosti tema broja koje smo kao uredništvo odlučili obraditi u 62. izdanju Medicinara: Pandemija (Broj 1, Zima 2020.) i Seksualno zdravlje (Broj 2, Ljeto 2021.). Medicinar ove godine slavi sedamdeset peti rođendan, a tijekom dugogodišnje tradicije izdavanja napisano je, uređeno, lektorirano, grafički uređeno i tiskano oko 15 000 članaka od strane 500-tinjak suradnika, čime je dokumentiran i sačuvan veliki dio povijesti i studentskih zbivanja na Medicinskom fakultetu. Teme broja koje smo odlučili obraditi u ovoj akademskoj godini značajne su i za našu buduću profesiju i za društvo općenito – zimski broj posvećen je pandemiji koronavirusa koja se u ovim nesigurnim vremenima utkala u sve aspekte naših života, a ljetni broj se bavi odabranim temama usko vezanim uz pojam seksualnog zdravlja jer smatramo da je to tematika o kojoj se prečesto šuti i pretiho razgovara.

Povijest studentskog časopisa Medicinar

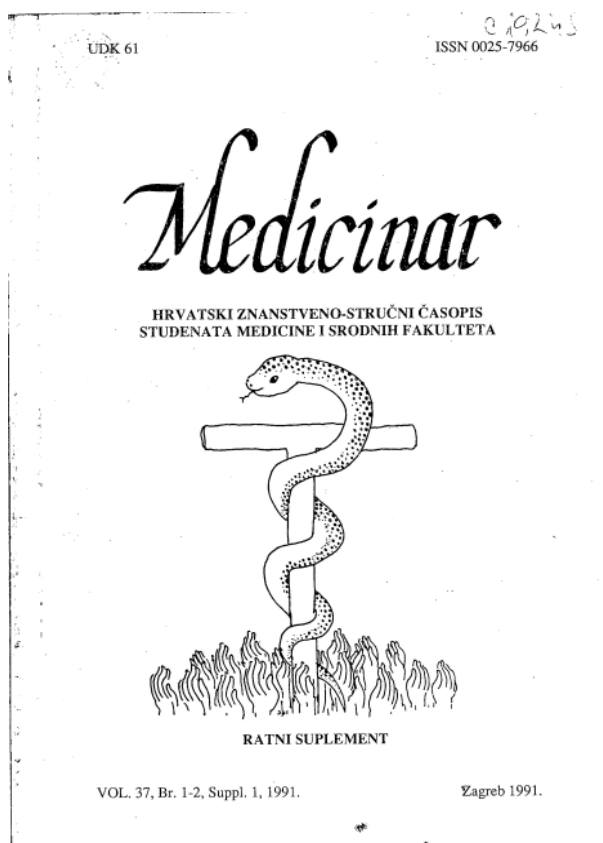
Medicinar, časopis studentica i studenata Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, ove će godine proslaviti sedamdeset peti rođendan. Osnovan je 1946. godine od strane dvanaestorice demonstratora, s ciljem stvaranja platforme na kojoj će biti omogućeno objavljivanje prijeko potrebnih nastavnih tekstova na hrvatskome jeziku. Isprva je časopis izlazio rijetko i u njemu su se objavljivali isključivo nastavni tekstovi kojima se pokušavalo dopuniti teško dostupne ili zastarjele udžbenike i donosilo novosti iz domaće i strane stručne literature. S vremenom je Medicinar postao mjesto gdje su studenti kao budući liječnici mogli objavljivati svoje vlastite znanstvene radove i time razvijati umijeće znanstvenog rasuđivanja, metodologije i kritičnog stava prema literaturi - time je Medicinar prerastao u jedan od prvih studentskih stručno-znanstvenih časopisa na ovim prostorima. U 75 godina postojanja, bilo je tek nekoliko godina u kojima Medicinar nije izašao: 1953., 1955., 2008. te u razdoblju Domovinskog rata od 1991. do 1996. S početkom Domovinskog rata, naš bivši dekan akademik Davor Miličić kao tadašnji glavni urednik izdaje Medicinar čija je tema bila ratna medicina, što je nesumnjivo bilo od stručne pomoći brojnim liječnicima. Nedugo zatim obustavljena je većina studentskih aktivnosti na fakultetu i Medicinar je prestao redovno izlaziti. Današnji izgled časopisa možemo zahvaliti uredničkom kolegiju iz 1996. kad je Medicinar ponovno pokrenut nakon ratnog razdoblja. Tadašnji urednici željeli su napraviti moderan studentski medicinski časopis koji će biti blizak, zanimljiv i koristan širokom krugu studenata te je stoga Medicinar od strogo stručnog časopisa preoblikovan u studentski glasnik. No, Medicinar je i dalje vjeran svojim korijenima tako da se redovito u časopisu nađe i pokoji nastavni tekst nastao kao rezultat suradnje studenata i profesora Medicinskog fakulteta s ciljem da se upotpune udžbenici i drugi nastavni materijali. Iznimno smo zahvalni našim profesorima na ukazanom povjerenju i uloženom trudu. Posljednjih godina svaki je broj Medicinara popraćen i edukativnim letkom – riječ je o repetitorijima medicinskih znanja i vještina, u preglednom obliku lako dostupnom studentima tijekom učenja, ali i tijekom kliničkih vježbi. Iako je doživio mnogo promjena u tehničkom pogledu, ideja Medicinara kao časopisa koji služi na korist studentima ostala je nepromijenjena do danas. Bogata tradicija svoju punu vrijednost ostvaruje tek kroz trud i napore novih generacija da se ona i nastavi.

Popis glavnih urednika časopisa

- Gojko Kapor (1946-1948.)
- Đorđe Vukadinović (1948-1950.)
- Stevo Julius (1951-1952.)
- Josip Sokolić (1954-1955.)
- Zdravko Kokoš (1958-1959.)
- Ervin Gebauer (1960.)
- Petar Radielović (1961.)
- Hasib Đonlagić (1962.)
- Vladimir Dugački (1963.)
- Davor Solter (1964-1965.)
- Sead Haznadar (1965-1966.)
- Boris Pegan (1966-1967.)
- Dubravko Orlić (1967-1968.)
- Vanja Zjačić (1968.)
- Nada Mihelčić (1968-1970.)
- Miljenko Brnobić (1970-1971.)
- Miljenko Solter (1971.)
- Josip Pasini (1971-1973.)
- Željko Reiner (1973-1974.)
- Dinko Stančić-Rokotov (1974-1976.)
- Vladimir Borić (1976-1977.)
- Danko Vidović (1977, 1980.)
- Berislav Rožman (1980-1981.)
- Milan Kos (1981.)
- Radan Spaventi (1982-1985.)
- Zoran Bahtijarević (1985-1986.)
- Ratko Matijević (1988.)
- Davor Miličić (1991.)
- Dražen Pulanić (1996-1999.)
- Tomislav Maček (2000.)
- Mario Ćuk (2001.)
- Davor Franičević (2001.)
- Đana Vanjak (2002.)
- Martina Ljubić (2003.)
- Ana Đanić (2003.)
- Krešimir Radić (2004-2005.)
- Mario Sičaja (2006.)
- Ana Pangerčić (2006-2007.)
- Vlatka Šimunić (2008-2010.)
- Vilma Dembitz (2010-2012.)
- Ivana Žugec (2012-2013.)
- Ivo Veletić (2013-2014.)
- Una Smailović (2014-2015.)
- Ivana Trivić (2015-2016.)
- Branimir Krtalić (2016-2018.)
- Ena Tolić (2018-2019.)
- Robert Marčec (2019-2020.)
- Tihana Kovačević (2020-2021.)

Slika 1. Arhivska građa – naslovnica prvog broja Medicinara iz 1946.

Slika 2. Arhivska građa – ratni suplement iz 1991.

Slika 3. Arhivska građa – 90 godina Medicinskog fakulteta, zima 2007.

Rad uredništva u akademskoj godini 2020./21.

Trenutno uredništvo Medicinara čine Tihana Kovačević (glavna i odgovorna urednica), Sara Zadro, (urednica rubrike Znanost), Mirta Peček (urednica rubrike Studentski život), Dora Bulić (urednica rubrike Društvo), Đidi Delalić (urednik rubrike Tehnologija), Lara Divjak (urednica rubrike Sport) i Lorena Loje (urednica Fotografija). Svi članovi uredništva su redoviti studenti medicinskog fakulteta koji su uz sve fakultetske obaveze pronašli i vremena i entuzijazma da se posvete Medicinaru. Rad u uredništvu časopisa se sastoji od pisanja članaka za temu broja, predlaganja tema za pojedine rubrike i pronalaženja autora zainteresiranih za pisanje članaka, komunikacije s autorima i uređivanja sadržaja članaka te pronalaženja slika i grafičkih materijala za vizualnu nadopunu članaka.

Slika 4. Uredništvo Medicinara, akademska godina 2020./21.

Medicinar Vol.62. Broj-1, Zima 2020., Pandemija

Zimski broj Medicinara u 2020. godini bio je posvećen pandemiji COVID-19, vrlo aktualnoj i važnoj temi koju smo htjeli sagledati iz svih kuteva – medicinskog, psihološkog, socijalnog i pravnog. Teme broja opisivale su kako se virus širio svijetom od 30. prosinca prošle godine kad se u kineskom gradu Wuhanu pojavila skupina pacijenata s pneumonijom nepoznate etiologije sve do danas, i kako je to utjecalo na živote ljudi diljem planeta. Bavili smo se i neminovnim socioekonomskim posljedicama, tragovima koje zatvaranje (engl. *lockdown*) i mjere samoizolacije ostavljaju na mentalno zdravlje svih nas, kao i utjecajem nevjerojatnog opterećenja zdravstvenog sustava na javno zdravlje – što se događa dok su čekaonice ispred ordinacija prazne i svi resursi usmjereni prema borbi protiv COVID-19. Pripremili smo i osvrt na trnoviti put do razvoja cjepiva o kojem svjetski mediji svakodnevno prenose senzacionalne vijesti, a pisalo se i o nošenju maski i njihovoj učinkovitosti u sprječavanju prijenosa zaraze. Jedna od tema je i ljubav u doba korone, odnosno potraga za partnerom u virtualnom izdanju putem aplikacija za upoznavanje koje su doživjele nezapamćen porast u korištenju tijekom trajanja epidemioloških mjera za vrijeme pandemije. Čast nam je još jednom ostvariti suradnju s kolegama iz Sonde, časopisa Stomatološkog fakulteta u Zagrebu, koji su autori stručnog teksta o ulozi sline kao potencijalnom dijagnostičkom mediju za SARS CoV-2. Naša već dugogodišnja i cijenjena suradnica mag. iur. Thea Terlecky za ovaj je broj pripremila članak o zakonskim okvirima i pravnim aspektima mjera karantene i samoizolacije.

U rubrici Znanost uvijek se bavimo zanimljivim, poznatim i manje poznatim medicinskim slučajevima i novinama, a nezaobilazna tema je i Nobelova nagrada za fiziologiju ili medicinu. Pisalo se i o aditivima u hrani, zaslađivačima koji su neizbježan dio jelovnika u modernom dobu, vrlo zanimljivim slučajem londonskog pacijenta – drugog potvrđenog slučaja HIV-pozitivnog pacijenta u trajnoj remisiji, kanibalizmom tijekom povijesti medicine, psihologijom praznovjerja i vjerom u nevjerojatno i vječnim pitanjem – zašto kitovi ne oboljevaju od raka?

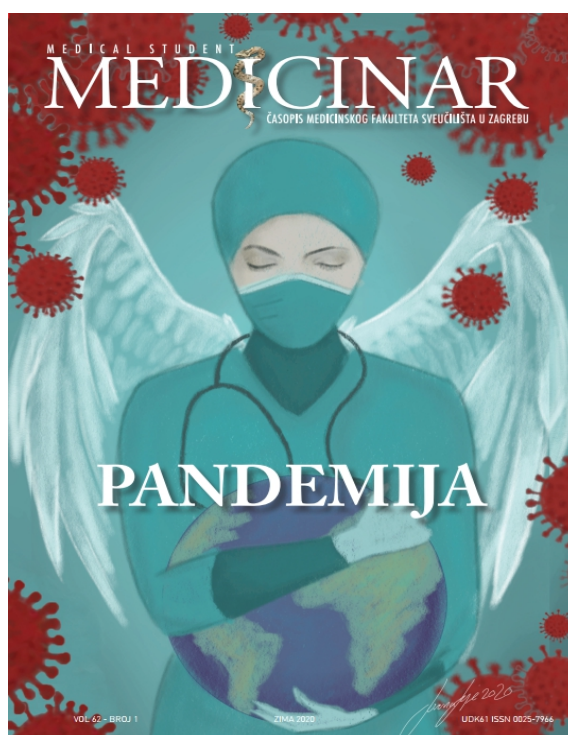
U rubrici Studentski život mogu se pronaći dojmovi naših kolega s Ljetne škole bioetike i ljudskih prava 2020., vrlo zanimljiv tekst o stereotipima o studentima medicine i njihovu razbijanju, impresivno iskustvo naše kolegice Kamelije Horvatović koja paralelno studira

medicinu i PMF te za studente vrlo relevantan članak o neurofarmacima i raznim pripravcima za kojima posežemo kad nam padne koncentracija ili nam nedostaje sna.

Rubrika Društvo donosi intervju s Miss.recenzija, mladom liječnicom koja se koristi Instagram platformom za promicanje zdravlja, ljepote i pozitivnih misli, sjajan tekst o projektu Zdravo sveučilište i potrebi otvaranja studentske poliklinike i članak o albinizmu, rijetkoj kongenitalnoj bolesti koja svojim nedostatkom pigmenta oslikava i društvo i floru i faunu.

U rubrici Tehnologija pisali smo članke o nanorobotima, malim liječnicima koji će zasigurno obilježiti budućnost moderne medicine, vodič kroz čudnovati svijet zračenja – od Sunčevih zraka do 5G antena i osvrt na pametne uređaje i njihov utjecaj na rani razvoj djece. Ponosni smo na intervju s našim profesorom Mirzom Žiškom, koji nas je поближе upoznao s e-učenjem na našem Fakultetu i kako je sve profunkcioniralo kada smo naglo, krajem ožujka 2020. godine, bili osuđeni na *online* oblik održavanja nastave.

Rubrika Sport redovito se orijentira na aktualne teme u svijetu sporta i rekreacije, kao i na zanimljiva i impresivna sportska dostignuća. U ovom broju obrađivali su se izazovi koji nas mogu očekivati na putu do vrha svijeta i što sve sa sobom nosi odluka da osvojite Mount Everest, zatim tema o skijaškim ozljedama i kako se pripremiti za mnogima vrlo drag zimski sport, a na samom kraju donosimo izvrstan razgovor s doktorom Tinom Klancirom koji će vas upoznati s Hrvatskom gorskom službom spašavanja i liječnicima volonterima koji hrabro odlaze u akcije spašavanja.

Slika 5. Naslovnica, zima 2020.

Medicinar Vol.62. Broj-2, Ljeto 2021., Seksualno zdravlje

Pojam 'seksualno zdravlje' nerijetko je asociran isključivo sa seksualno prenosivim bolestima i neželjenim trudnoćama, i iako je to točno, to je ipak samo mali dio široke palete pojmova koji doista čine seksualno zdravlje. Definicija zdravlja doktora Andrije Štampara vrijedi i u ovom slučaju, pa se ne radi samo o odsutstvu bolesti, disfunkcije ili nemoći, već o potpunom tjelesnom, emocionalnom, mentalnom i socijalnom blagostanju povezanom sa seksualnošću. Seksualno zdravlje je isprepletano sa zdravim, odgovornim i pozitivnim odnosom prema seksualnom ponašanju i seksualnosti svakog pojedinca, s naglaskom na sigurnim i ugodnim seksualnim iskustvima slobodnim od prisile, diskriminacije i nasilja. Potreba da se naglasi sigurnost, ugoda i odsutnost nasilja i diskriminacije pokazuje koliko još moramo napredovati kao društvo, stoga u temi broja naglasak stavljamo na odabrane teme usko vezane uz pojam seksualnosti i seksualnog zdravlja kako bismo svijet učinili zdravijim, sigurnijim i otvorenijim. Bavimo se seksualnosti i seksualnim pravima, počecima seksualne medicine i njezinom djelovanju danas, seksualnim odgojem i potrebom uvođenja sustavne edukacije u škole, neurobiološkom podlogom spolnog ponašanja čovjeka, seksualnim disfunkcijama i njihovim liječenjem, a na samom kraju rubrike nalazi se iznimno važna i teška tema seksualnog nasilja o kojoj je prijeko potrebno razgovarati i podići svijest kako bi se postigla atmosfera nulte tolerancije prema takvom ponašanju u društvu. Naša već dugogodišnja i cijenjena suradnica mag. iur. Thea Terlecky za ovaj je broj pripremila i članak o zakonskim okvirima i pravnim aspektima spolne slobode i prevencije spolnog uznemiravanja.

Naše stalne rubrike i ovaj su put bogate zanimljivim temama koje su pripremili naši urednici i autori. U rubrici Znanost bavimo se andropauzom i biološkim satom muškaraca, zdravljem muškog spolnog sustava kroz prizmu Peyronijeve bolesti, fascinantnom epidemiologijom multiple skleroze, znanstvenom fantastikom ili izglednom budućnosti čovjekomajmuna – članak naslovljen kao *Humanzee* sadrži sve odgovore na to pitanje, a odgovaramo i na pitanje kako prenatalna dijagnostika utječe na rađanje djece s Downovim sindromom i je li kolesterol dobio novog, modernijeg suparnika u željezu. Pandemija koronavirusa nagnala nas je na to da ozbiljnije razmislimo i o osjetu njuha pa smo par stranica posvetili najzapostavljenijem ljudskom čulu, a budući da je ljudsko tijelo čudesna stvar, pozabavili smo se i dizajnerskim greškama koje su tijekom evolucije isplivale na površinu. Možemo se pohvaliti i ponovnom

suradnjom s kolegama iz Sonde, časopisa Stomatološkog fakulteta u Zagrebu u sklopu koje donosimo stručni tekst o kompleksnoj stomatološkoj skrbi pacijenata uslijed radioterapije i kemoterapije glave i vrata.

U rubrici Studentski život bavimo se govorom tijela i neverbalnom komunikacijom, a osim toga pripremili smo i vremeplov o povijesti bijelih kuta i vrlo zanimljiv tekst o Klubu medicinara, organizaciji studenata medicine koja je djelovala od 1917. do 1941 na Šalati kao mali dio bogate povijesti našeg fakulteta. U sklopu suradnje s kolegama iz eStudenta, pripremili smo osvrt na najzdraviji projekt godine – Mozak voli zdravo.

Rubrika Društvo donosi članak o čovjekovom najboljem prijatelju i dugotrajnom treningu koji psi prolaze da bi postali vodiči, bavimo se i generacijskim jazom i modernim demografskim kohortama, a par stranica posvetili smo i glazbi kao medicini budućnosti. Jedan poseban tekst posvećen je veličanstvenim ženama u znanosti koje su svojim otkrićima promijenile svijet.

U rubrici Tehnologija predstavljamo svemirsku medicinu i *wearables*, pametne uređaje koji bi u skorijoj budućnosti mogli promijeniti medicinsku dijagnostiku. Opet razgovaramo i s profesorom Žiškom i kroz intervju otkrivamo povijest LMS-a i e-učenja na našem fakultetu.

Rubrika Sport razotkriva slučaj Semenya i pojedinosti o "DSD sportašima", a bavi se i nažalost vrlo aktualnom temom iznenadne srčane smrti sportaša i najčešćim uzrocima i načinima prevencije takvih tragičnih događaja na terenu. Još uvijek entuzijastično radimo na pripremi ljetnog broja – vjerujemo da će svaki čitatelj pronaći nešto za sebe među pomno pripremljenim tekstovima.

Slika 6. Naslovnica, ljetno 2021.

Planovi za budućnost

Medicinar proteklih godina predano radi na suradnji s drugim studentskim udrugama i organizacijama pri fakultetu. Imali smo tako prilike na stranicama našeg časopisa „ugostiti“ članove brojnih sekcija osnovanih na fakultetu, ali i studentskih udruga na sveučilišnoj razini i drugim fakultetima. Osim što time iniciramo i promičemo komunikaciju među studentima koji gaje najrazličitije interese, odgovorno koristimo medijski prostor koji nam je provjeren kako bi ukazali na hvalevrijedne projekte naših kolega. Rado smo viđeni gosti na Danu Medicinskog fakulteta, Danu otvorenih vrata Medicinskog fakulteta, Danu druženja i sporta te na uvodnim predavanjima namijenjenima brucošima. Kontinuiramo radimo na uključivanju novih suradnika, pisaca, fotografa i ilustratora u rad Medicinara neovisno o godini studija. Želja nam je učvrstiti i produbiti međugeneracijsku suradnju na fakultetu i stvoriti mrežu kontakata koja će aktivno doprinosti promociji kreativnosti i kritičkog mišljenja. Kvalitetu našeg rada i naših tekstova prepoznali su i drugi časopisi. Među njima ističemo studentske časopise poput časopisa studentica i studenata Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu „Sonda“ te portala RECIPE Udruge studenata farmacije i medicinske biokemije.

Od samog početka Medicinara veliki je broj studenata uložio svoje vrijeme, trud i ljubav u ovaj časopis. Arhivska građa našeg časopisa materijalni je dokaz desetljeća predanog rada, stoga radimo na konačnoj digitalizaciji starijih izdanja kako bismo od zuba vremena spasili dugu tradiciju našeg časopisa, ali i dio povijesti naše *alme mater*, pa će tako uskoro sva stara izdanja biti dostupna na digitalnom repozitoriju Medicinskog fakulteta, a prvi broj iz 1946. je već dostupan. Cilj nas koji trenutačno sačinjavamo uredništvo Medicinara je da nastavimo veličanstvenim stopama naših prethodnika i učinimo Medicinar još boljim, korisnijim i bližim studentima. Najveću zahvalu upućujemo Medicinskome fakultetu u Zagrebu koji nam je omogućio da naše ideje realiziramo u uspješne projekte – bez njihove dugogodišnje podrške, Medicinar ne bi bio moguć.